

Rosa the Movie

Rosa the Movie är en film om vänskap, kärlek, fantasi och verklighet. Men också om en turbulent tid i livet, om identitetsskapande, om att ta ansvar och att bli vuxen. Det är en film om att bli den man är.

Rekommenderad från åk 6

EN FILMHANDLEDNING AV
ELSA COJNBY

Handling

I sin fantasi är Rosa en framgångsrik och hyllad popstjärna, upptagen och uppvaktad, ständigt omgiven av stylister, reportrar, managers, fans - och inte helt utan divalater. Publiken älskar henne där på scenen, de visslar, ropar, applåderar. Allt detta pågår i hennes fantasi. Verkligheten är inte fullt så färgsprakande och hennes fram-

trädanden inte fullt så storslagna. Faktiskt så består scenen, åtminstone än så länge, av sängen inne i flickrummet och publiken utgörs av en riggad videokamera. Men fantasi och verklighet tenderar att blandas samman för den unga protagonisten, något som blir jobbigare än hon först kunnat ana.

15-åriga Rosa har varit tillsammans med Ville i snart ett år. Lagom till årsdagen har hennes mamma planerat in en kollovistelse för dottern. Rosa protesterar men innan beslutet hinner hävas får hon reda på att Ville ska ut och segla med sin pappa samma vecka. Motvilligt beger sig Rosa således till Gotland.

Resan dit är en pina men Rosa mjuknar och det dröjer inte länge förrän kollovistelsen blir både rolig och spännande. Hon får dela rum med goth-tjejen Galadriel, som i sin skinnrock och svarta uppsyn får Rosa att höja på ögonbrynen, men som snabbt visar sig vara en både varm och omtänksam kompis. I matsalen möter Rosa också sin gamla bästis Jessica, som ska vara på kollot samtidigt. Där finns också Amir. Eller "Amir, the Man", som han själv kallar sig. Amir ska bli stand up-komiker när han blir stor och han har redan en förmåga att ta plats och att mark-

nadsföra sig, med glimten i ögat.

Rosa hör inte till Amirs övertygade fanclub men hon smickras av hans intresse för henne. I ett försök att sätta honom lite på plats kläcker hon ur sig att hon ska in i studion och spela in en skiva så snart hon kommer hem. Amir blir mäktigt imponerad och Rosa blir i hans ögon en riktig stjärna.

Samtidigt, många mil från Rosas kollo, fiskar Ville med sin pappa ute i Stockholms skärgård. Rosa har inte förlåtit att han gick med på att spendera den speciella 1-årsdagen på annat håll och hon surar fortfarande. Orolig funderar Ville över hur han ska kunna ställa allt till rätta och han fattar beslutet att komma efter henne, till kollot. Han trot-sar sin pappa och smiter iväg en natt när de ligger i hamn.

Sin plånbok tömmer han hos blomsterhandlaren och med en stor bukett röda rosor i handen beger han sig ut på en strapatsrik resa mot Gotland för att återförenas med sin kära Rosa.

Ourligt nog för Rosa, så vet hon ingenting om Villes planer och samtidigt börjar den harmlösa lögn hon obetänkt slängt ur sig på kollot, om sitt skivkontrakt, te sig mindre lyckosam. Ryktet om hennes popkarriär når fler öron och kräver ständigt nya lögner för att upprätthållas. Kompisen Jessica hjälper Rosa att täcka misstaget och arbetar för att hålla informationen om Rosas popstjärnekarriär så hemlig som möjligt. Jessica, som har ett gott öga till Amir, märker hur även hon kan dra fördelar av Rosas lögn, inte minst genom att den ger henne en länk till Amir. Men när hon märker att det bara är Rosa som Amir är intresserad av, blir hon svartsjuk. Och inte blir det bättre av att hans känslor tycks besvarade. Jessica grämer sig och börjar fundera över ett sätt att sätta dit den intet ont anandes gamla kompisen.

Tillvaron på ön blir mer och mer komplicerad för Rosa, som till och med pressas att ställa upp i en intervju för lokaltidningen och svara på frågor om sitt stundande kändisskap. Lögnen som gjort henne intressant och populär får henne nu att vändas, dra sig undan och önska sig bort.

Allt kommer till sin spets en kväll runt lägerelden då de andra tjuvar om att Rosa ska framföra en av sina låtar. I panik återvänder hon till huset, där hon förtvivlad springer på Amir. Samtidigt har Ville nått lägret och kommer in på gårdsplanen lagom för att se Rosa i Amirs armar. Chockad släpper han vad som, efter en äventyrsfylld resa, återstår av den hårt åtgångna bukettens rosor, och vänder om. Rosa springer upp på sitt rum, packar och rymmer. Hon får stopp på bussen mot Visby och flyr kollot, lögnerna och problemen, ovetandes om att Ville ens är på ön.

På bussen hittar hon en illustration som hon fått av sin serietecknande rumskompis Galadriel. Den föreställer Rosa bland de andra deltagarna på ön, runt lägerelden en kväll i början, då alla ställdes inför frågan om vad de gillade och vad de ville bli. Rosa sitter en bit ifrån de andra och en bubbla ovanför henne delger vad hon tänker när hon hör de andras tillgjorda och insmickrande resone-mang; "Suck! Varför provar dom inte att bara vara sig själva!". Påmind om vem hon är och vem hon vill vara stoppar Rosa bussen och återvänder till kollot. Oroliga över hennes försvinnande har ledarna samlat alla i matsalen när hon kliver in. Sorlet tystnar och alla tittar på Rosa.

"Jag har inget skivkontrakt...det var bara som jag...ljög". När Rosa berättat om sin bluff reser sig Galadriel; "Jag heter Galadriel...fast egentligen heter jag Gabriella". Rosa och Galadriel är inte de enda som har något att säga, fler reser sig och lättar sina hjärtan. Jessica erkänner att det bästa hon vet är att höra Rosa sjunga och spela gitarr. Blyg men lättad tar Rosa upp gitarren för att spela den sång hon har skrivit till Ville - när han plötsligt dyker upp i dörröppningen! Drömmen att uppträda blir verklighet och publiken verklig, när Rosa så sjunger för sin kära Ville, bland nya och gamla vänner i en matsal på ett kollo på Gotland!

Identitetsskapande

I en turbulent tid, i gränslandet mellan barn och vuxen, utforskar Rosa sin identitet.

På kollot, långt från familjens och vardagens trygga positioner, får hon chans att pröva och omdefiniera sin identitet. Rosa smickras av uppmärksamheten från den charmige Amir. Bekräftelsen från honom låter dessutom Rosa testa att vara en annan, ett "jag" nära drömmen men ganska långt ifrån den som Ville känner där hemma. Att få närma sig sitt dröm-jag genom att dirigera omgivningens blick, är till en början en angenäm upplevelse. När Amir får höra att Rosa är en stjärna så ser han också henne som en sådan och Rosa får vara den hon vill. "Jag" tycks således avhängig både den egna självbilden - men också omgivningens blick och förväntningar.

Rosas agerande och olika filmtekniska grepp tyder just på Rosas medvetenhet om dessa de andras blickar, en medvetenhet om att vara studerad och om hur andra uppfattar henne. Förutom att hon i fantasin ständigt uppträder på scen, blir filmad, intervjuad och fotad, förhåller Rosa sig även i verkligheten till andras - imaginära eller riktiga - blickar, till exempel genom sin videodagbok, en kamera eller spegel.

Behovet att uttrycka sig, att sätta ord på sig själv och sina känslor och att kommunicera detta till omgivningen blir extra problematiskt när dröm och verklighet kolliderar.

- Rosa ställs återkommande inför frågan om vem hon är och vem hon vill bli. I sin fantasi besvarar hon frågan med den unga popstjärnans kaxiga självklarhet, men i verkligheten är svaret betydligt mer komplicerat. "Jag vill...jag vill nog bara va jag" konstaterar hon. Men vem är egentligen "jag"? Och hur förmedlar man bilden av sitt jag till sin omgivning?

- Hur tänker eleverna kring identitet? Skiljer de på hur andra uppfattar en och på hur man uppfattar sig själv? Är det viktigt hur andra uppfattar en? Kan man påverka det?

Identitet under förändring

På lägret får Rosa och de andra berätta vilka de är och vilka de vill bli. Rosas svar är enkelt och svårt på samma gång; att bara vara sig själv är helt uppenbart inte så lätt som det låter. Självbilden, eller uppfattningen om vem man är idag, inrymmer ett förflutet och en framtid, en uppfattning om vem man var dagen innan och vem man är nästkommande dag. Inom postmodern teoribildning

talas man om hur även "jaget" är någonting relativt, som ständigt omdefinierar sig självt och skapas i mötet med sin omgivning. Rosa drömmer om att vara popstjärna men vill bara vara sig själv. Lögnerna som hon har trasslat in sig i låter henne delvis testa en annan roll, men hon mår också dåligt, inte enbart av rädsla för att bli avslöjad och bortgjord, utan även därför att hon inte vill vara en som ljuger.

Inom existensialismen talar man om hur människans varande är ett intet. Sartre diskuterar hur vi samtidigt som vi är, ständigt har drömmar och mål som definierar oss, men som vi inte är. Fast mittemellan dessa varanden befinner sig alltså människan - och så även filmens Rosa - dömd att aldrig kunna "bli sig själv"!

- I fantasivärlden i filmens inledning stylas popstjärnan Rosa och även i filmens verklighet återkommer temat med olika former av maskering. Kläder och smink kan i filmen ses som enkla metoder för att visualisera identitet, förändring och roller. Hur ser det ut i verkligheten? Hur ser eleverna på till exempel förhållandet mellan kläder, grupp-tillhörighet och personlighet? Kan man styra över sin identitet och bestämma sig för att vara på ett visst sätt? Är det möjligt att bli precis den man vill vara, att leva upp till sin strävan?

- Förändring beskrivs ofta som en resa. Ville antas en strapatsrik resa för att söka upp och förenas med Rosa. Kanske kan man se Rosas erfarenheter på kollot som en parallell, minst lika dramatisk, men inre, själslig, resa?

- Är det lättare att förändras om man, konkret, byter miljö? Vad innebär det att ha en roll? Och kan man lättare få en ny sådan i en ny omgivning? Vad innebär det att förändras? När förändras man? Alltid? Är det rent utav oundvikligt? Hur vet man isåfall att man är samma person när man vaknar på morgonen, som man var när man gick och la sig dagen innan?

- "Alla är knäppa och ingen fattar vem jag är, det är bara du som gör det", gråter Rosa på Villes mobilsvaret. Hur resonerar eleverna kring Rosas situation, är det synd om Rosa eller är det hennes eget fel att de andra "är knäppa" och tror att hon är en annan än den hon är?

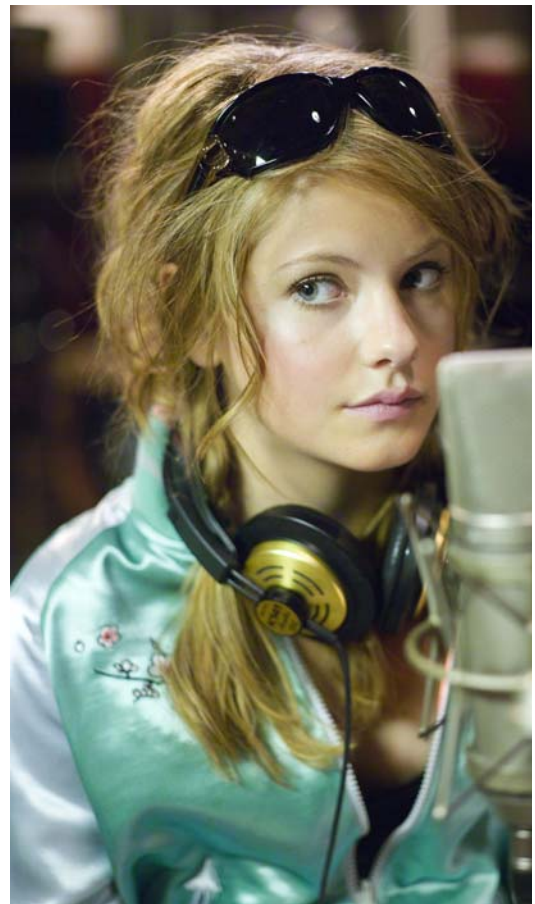
Fantasi och ... lögn

Rosa drömmer om ett liv som popstjärna och hon råkar i ett obetänkt ögonblick fantisera om att framstå som verklig för någon annan. Misstaget får konsekvenser Rosa inte kunde drömma om och snart befinner hon sig i en härvad där den ena osanningen kräver en annan.

Problematiken med hur andra uppfattar en och konflikten mellan den bilden och den egna självuppfattningen återkommer. Hur andra uppfattar dem och bilden de själva har och vill förmedla går isär för flera personer på kollot. Rosas rumskompis exempelvis, hävdar, även om de andra kollodeltagarna tvivlar, att hon heter Galadriel, men hon avslöjar i förtroende för Rosa att hon faktiskt heter Gabriella.

- Vart går gränsen mellan att drömma, fantisera, överdriva - och ljuga? Om man som Gabriella inte trivs med sitt namn, kan man då inte få ljuga om vad man heter, det skadar ju ingen, eller? Man måste ju få vara den man vill vara? På samma sätt som man får klä sig i de kläder man vill för att förmedla en identitet? Vad menas med "vita lögn" - finns de?

Osanningen som "bara blev", om Rosas skivkontrakt, tycktes till en början innebära vissa fördelar. Förutom att den skrytsamme charmören Amir blev imponerad fick Rosa också status bland de andra på kollot. Den gamla bästisen Jessica blev angelägen att umgås igen och andra började hälsa och prata. Men medgången vänder och samma lögn som gjort Rosa populär tvingar henne nu att dra sig undan och isolerar henne från de andra. Vad som utåt

är hennes styrka blir även hennes svaghet och gör henne sårbar. Jessica som är svartsjuk på Rosas relation till Amir hotar med att avslöja allt och hänga ut Rosa som en lögnerska. En svindlande tanke för Rosa som sagt att hon bara vill vara sig själv och att hon avskyr svek...

- Slår alla lögnerna för eller senare tillbaka mot den som ljugit? Kan man säga att lögnerna gör den som ljuger sårbar? Vad är det Rosa fruktar ska hända om det kommer fram att hon ljugit?

- Det är inte lätt och det krävs ofta ett stort mod för att berätta sanningen och erkänna en lögn. I filmens slut besvarar de andra Rosas erkännande med att berätta saker de också talat osanning om. Är det svårt att förlåta en som ljugit? Är det lika viktigt att förlåta som att säga förlåt?

Vänskap och kärlek

"Säg mig vem du umgås med så ska jag säga dig vem du är", lyder ett gammalt talesätt, "Det finns ingen bättre spegel än en god vän", säger ett annat. I en tid av frigörelse, identitetssökande och gränsprövning testas och omdefinieras även sociala relationer. Genom förhållanden till omgivningen uttrycks den egna identiteten. Det finns otaliga andra påståenden om vänskap och kärlek, så som att vänskap blir starkare med åren, att gammal kärlek aldrig rostar och att kärlek kommer och går medan vänskap består. Rosa och Jessicas har varit bästisar men deras relation har svalnat när de möts på kollot. De hittar tillbaka till varandra men även om Jessica till en början ljuger för att hjälpa Rosa är hon inte sen att dra nytta av Rosas pop-

stjärnstatus och använda lögnerna för egna syften, dels för att höja sin status och dels som hämsko på Rosa. Jessicas prioriteringar förändras med följden att hon uppträder illojalt mot Rosa.

- Hur upplever eleverna Jessica? Är hon en bra eller dålig kompis? Kunde en annan kompis ha gjort något annorlunda för att hjälpa Rosa? Är det sant att vänskap blir starkare med åren och att den består? Vad händer om man förändras och glider ifrån kompisar då? Är det ok?

Gabriella håller sig vid sidan om och tycks varken särskilt intresserad eller imponerad av ryktena om Rosas skivkontrakt. Hon är snäll mot Rosa för att Rosa är snäll mot henne, inte av någon baktanke eller nyfikenhet. De har en mångfacetterad relation som utvecklas på ett spännande sätt och som gör Rosa medveten om sidor hos sig själv. När Rosa, som snart tenderar att ta Gabriella för given, förstår att hon har sårat sin rumskompis blir hon ledsen och arg på sig själv.

Trots att de precis träffats har Gabriella haft en uppfattning om Rosa som ligger nära Rosas egen, eller åtminstone den hon tror sig vara - och vill vara. När Rosa är i färd med att fly problemen och rymma ifrån allt är det Gabriella som får henne att tänka om. Hennes teckning av Rosa, som en självständig, modig och rakryggad person, påminner Rosa om hur hon vill vara; sig själv!

- Hur är en bra kompis? Vad gör Gabriella till en bra kompis? Finns det en skillnad mellan kompisar och vänner? Vari består isåfall den?

Det uppstår känslor mellan Rosa och Amir och vid ett tillfälle är de nära att kyssas. När Ville kommer råder det dock ingen tvekan om vem hon väljer - Ville är och förblir hennes kärlek. Hans omsorg om de röda rosorna kan tolkas som en tydlig metafor över hans omsorg om sitt förhållande med Rosa. Liksom buketten består hans och Rosas förhållande de provningar de utsätts för och Ville bestämmer sig för att ta upp blomman från marken när han slängt den, efter att ha sett Rosa och Amir kramas.

- Är det skillnad på att vara förälskad och att vara kär? Hur kan man beskriva Rosas känslor för Amir? Hur tror du att Amir kände när han fick reda på att Rosa hade ljugit om sitt skivkontrakt?
- Tidigare i filmen har Jessica visat att hon varit intresserad av Amir, tycker du att Rosa borde ha tagit mer hänsyn till det? Kan man hjälpa vem man blir intresserad av och kan man kräva av en kompis att "avstå" någon? Vad går först, kärlek eller vänskap?

Fantasi och verklighet, hand i hand

Om man lyssnar på Rosas låttexter i filmen så passar de bra in i handlingen och beskriver hur Rosa känner sig i olika situationer. Filmen *Rosa the Movie* baseras från början på en tecknad serie, *Livet enligt Rosa*, som senare även blev böcker och en tv-serie. I filmen tecknar Gabriella scener ur sitt liv, något som visar sig vara till nytta inte bara för henne själv, utan även för Rosa. Rosa själv skriver låtar om hur hon tänker och känner och hemma spelar hon in en videodagbok.

- Är sång och teckning bra sätt att bearbeta tankar och intryck på? Har eleverna andra förslag på hur man kan uttrycka sig?
- Tror du att man kan hitta egenskaper och erfarenheter hos Rosa som den som hittat på henne själv har varit med

om? Tror du att de liknar varandra? Rosas skapare är faktiskt två medelålders män, Johan Unenge och Måns Gahrton, så Rosa är inte någon direkt avbild av sin upphovsman. När man, som Rosa, skriver låtar eller, som Gabriella, tecknar serier kan man blanda fantasi och verklighet hur man vill. Om du skrev en låt eller tecknade en serie, vad skulle den då handla om?

Produktionsuppgifter

Sverige 2007

Producent: Waldemar Bergendahl

Manus: Måns Gahrton, Johan Unenge, Manne Lindwall

Regi: Manne Lindwall

Foto: Mats Olofson

Klipp: Sofia Lindgren

Scenografi: Catharina Ehrnrooth Nyqvist

I rollerna

Rosa - Anna Ryrberg

Ville - Freddy Åsblom

Amir - Christopher Mhina

Galadriel - Viktoria Lundell-Salmson

Jessica - Lina Lundberg

Mfi

Tekniska uppgifter

Speltid: 85 minuter

Format: Vidfilm, 1, 85:1

Ljud: Dolby Digital

Censur: Barntillåten

Svensk premiär: 19 januari 2007

Distribution

Svensk Filmindustri, Råsundavägen 150, 169 86 Stockholm Tel 08-680 35 00, fax 08-680 37 83 sffilm@sf.se

Redaktion: Andreas Hoffsten, Barn & Ungdom, Svenska Filminstitutet, september 2007